

Den smalle bog

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 4. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Sjælernes kontinentalplader

Thorvald Berthelsen Huds tektoniske plader Nye og udvalgte digte Forlaget Ravnerock 2018, 182 sider Af Jakob Brønnum De af Thorv...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden klassikerlæsninger, fra 1. jan. 2019 klummen En litterær refleksion, samt skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Flere indlæg fra Den smalle bog

- Lykke-Per som tidsbillede af Danmark. Klassikerlæsning. Henrik Pontoppidan: "Lykke-Per", 1904/05. Bille August kommer i disse dage med en TV-serie og biografilm, der er b...
- En klagesang, en protest Peter-Clement Woetmann: "Bag bakkerne, kysten. En klagesang", Kronstork 2017, 64 sider, 129 kr. Af Egil Hvid-Olsen Et enkeltstående...

fredag den 25. januar 2019

Kørsel i kvindelig tilstand

"Jeg vil ikke plædere for, at forældre, der slår deres børn, og mænd, der slår deres koner, er uden skyld, fordi de ligger under for et kulturelt baseret forventningspres, men i sin bog peger Al-Sharif på, at de ikke gør det uden grund. De er ikke afsporede voldspsykopater, men ofre for en fastlåst sædvane og tankegang."

Manal Al-Sharif: "Med hånden på rattet" oversat af Maya Salonin

Forlaget Indblik 2018, 340 sider, 249,95 kr.

Af Egil Hvid-Olsen

"Jeg husker stadig den sidste omgang tæsk, min far gav mig. Jeg gik på tredje år i mellemkolen, og han slog mig så hårdt på siden af hovedet, at jeg næsten mistede hørelsen på det ene øre. I flere timer kunne det øre ikke opfange nogen lyd. Jeg ved ikke, hvorfor han slog mig.

Den ulogiske voldscyklus derhjemme og i skolen påvirkede i høj grad mine interaktioner med mine søskende. Vi kommunikerede med vores knytæver, og den stærke dominerede den svage. Jeg modtog min del af slagene, biddene og de udrevne hår af min søster, og til gengæld modtog min bror sin andel tæsk fra mig. Da han blev ældre og stærkere, gav han mig den samme behandling. Men vi opførte os bare, som vi havde lært. Vores forhold til vores forældre var domineret af frygt." (s. 95).

Et citat som dette bringer minder fra Yahya Hassans digte (2013) og Ahmad Mahmouds "Sort land" (2015), men mens de to mænd beskriver deres barndom i Danmark, er ovenstående erindringer fra Saudi-Arabien. Mens Hassan og Mahmoud med god grund lægger afstand til deres forældre, lægger saudiarabiske Manal Al-Sharif afstand til forældrenes handlemåde.

Som voksen konfronterer hun dem oven i købet med de værste overgreb, som dengang de lod hende omskære med en sløv saks. Alligevel slår hun ikke hånden af sine forældre – af den simple grund, at det ikke kan lade sig gøre i Saudi-Arabien. Siden forsoner hun sig da også med både sin mor og sin far, der lige så stille får større forståelse for deres børn og de valg, de træffer.

Forunderlige historier om rigtige dyr

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2019 (14)
 - marts (6)
 - februar (4)
 - ▼ januar (4)
 - Kørsel i kvindelig tilstand
 - At skrive Europas floder
 - To digte - Flemming Andersen in memoriam
 - Menneskedyret, tvetydigt
- 2018 (43)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (61)
- dagbøger (1)
- digtsamling (21)
- En litterær refleksion (2)
- essay (3)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (8)
- klassikerlæsning (11)
- kortroman (2)
- kunstbog (4)
- lyrik (3)
- noveller (3)
- prosa (4)
- prosadigt (1)
- roman (13)

Slå op i Den smalle bog

Fortielsen tyranni
Karin Shakoov:
"Russerunge" EgoLibris
2016, 318 sider, 299,95
kr. Af Egil Hvid-Olsen
"RUSSERUNGE" er en

litterær perle af den dybt...

Litteraturen, bevægelsen, teksten

- Floret
- Hver mandag
- Hybenblod (Linda Nørgaards blog)
- Knud Steffen (Nielsens blog)
- Slagtryk

Nettidsskrifter: Litteratur - Artikler og kritik

- Kornkammer
- Lithub
- Litteraturnu
- Modspor

Nettidsskrifter: Kulturmagasiner og det, der ligner

- Atlas Magasin
- Ikaros
- Kunsten nu
- Vink København

Med baggrund i sin opvækst gennemgår Al-Sharif det statsligt sanktionerede kvindesyn i sit hjemland. Undervejs kommer hun rundt om landets historie, den religiøse tradition og ikke mindst den tradition, der uberettiget påberåber sig at bygge på Koranen og Hadith.

Overholdelse af regler er vigtigere end menneskeliv

Saudiarabiske kvinder har ikke lov til at kontakte det offentlige system, hvis de ikke har en mandlig værge med, der kan tale for dem. Det er tænkt som en beskyttelse af kvinderne, men i praksis er det en frihedsberøvelse, der tvinger dem til at leve størstedelen af tiden derhjemme, og holde lav profil, når de er ude. Den såkaldte beskyttelse af kvinderne har antaget groteske former, som da brandfolk undlod at gå ind på en brændende pigeskole og slukke ilden, fordi man ikke kunne vide, om elever og lærere var klædt sådan på, som de skulle være, når de viste sig offentligt. Resultatet var en række døde skolepiger og kvindelige lærere.

Selvom en kvinde har en værge, der er parat til at tale hendes sag, er der dog én ting, hun ikke kan, nemlig at få et kørekort. Heller ikke selvom hun har taget et i udlandet. Der er ganske vist ikke et forbud i den saudiarabiske færdselslov, der forbyder kvinder at køre bil, men det strider mod den religiøse sædvane, og derfor er det ikke tilladt. Al-Sharif nævner flere eksempler på, i hvor høj grad dette forbud besværliggør dagligdagen – ikke blot for kvinder, men også for mænd. I værste fald får det alvorlige konsekvenser, for en kvinde kan ikke køre sine børn eller sin mand på sygehuset. Men også ud over sådanne kritiske situationer er forbuddet mod at køre bil som kvinde med til at skævvride borgernes frihed. Det er simpelthen et anslag mod den ene halvdel af den voksne befolknings frihed.

En kvinde, der bruger parfume, er en troløs hore

I sine teenageår bakkede Manal Al-Sharif op om tingenes tilstand, fordi hun alle andre steder end hjemme fik at vide, at den, der ikke levede efter de salafistiske regler, ville gå fortabt i helvede. Al-Sharif var så opsat på at behage Allah, at hun brændte sin brors kassettebånd, fordi musik var forbudt. Ligeledes ikklædte hun sig niqab, når hun gik udenfor hjemmet, så hun ikke kom til at vække forbipasserende mænds seksuelle lyster. Skete det, var det hendes, ikke mændenes, skyld. Al-Sharif citerer en tryksag med titlen "En gave til den muslimske kvinde": "En af tilsløringens funktioner er at være en beholder for hele kroppen, uden undtagelse, og en kvindes krop bør ikke majes ud med røgelse eller parfume. Det beviser den hadith, som fortæller os, at enhver kvinde, der tager parfume på og går forbi andre, så de kan dufte hendes fært, er en troløs hore. Tilsløringen er ikke noget, I påtvinges for at begrænse jer, men for at ære jer og give jer værdighed." (s. 120f.).

Al-Sharif beskriver, hvordan de begrænsninger, der pålægges kvinderne, skaber et samfund, der ville køre sig selv i sæk, hvis Saudi-Arabien ikke havde været en stenrig oliestat. Begrænsningerne medfører skæbner som denne: "Hana var 26 år gammel, og hun var blevet fængslet, fordi hun blev fanget sammen med en mand, der ikke var hendes ægtemand. Hun havde udtjent sin straf et år tidligere men var stadig fængslet; hendes far nægtede at modtage hende, og som saudisk kvinde uden en værge kunne hun ikke løslades. Fængselsvagterne forsøgte at få hende giftet væk

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Submit

Sidevisninger i alt

90,053

til en af fangerne i mændenes fængsel, så hun kunne få en værge og blive løsladt.” (s. 291).

Kørsel i kvindelig tilstand

Alle disse forbud blev for meget for Al-Sharif, som besluttede sig for at udføre en demonstrativ happening. Hun havde taget kørekort under et ophold i USA og lod sig filme, mens hun kørte i bil nær sit hjem i Saudi-Arabien. Videoen blev lagt ud på YouTube, hvorefter Al-Sharif blev anholdt for ”kørsel i kvindelig tilstand” og mistede kontrol over det videre forløb. Blandt de positive følger var, at hun i 2012 kom på Time Magazines liste over verdens 100 mest indflydelsesrige personer. Hendes protest ved at sætte sig bag rattet havde vækket en underskov af utilfredshed blandt hendes landsmænd – både mænd og kvinder. Således udgjorde hendes kørsel en lille brik i det arabiske forår.

”Med hånden på rattet” er en selvbiografi af et af de mennesker, der mere eller mindre bevidst satser alt på at ændre et system, der har ledt sig selv på vildspor; et af de mennesker, der vel at mærke når gennem nåleøjet og ikke bukker under for systemet. Der er en risiko for, at den slags personer skildres lidt for rosenrødt, men selvom Al-Sharif ofte understreger, at hun var den dygtigste i skolen, er det ikke en selvros, der vækker kvalme. Tværtimod tydeliggør hendes talent det groteske ved et system, der lægger hindringer i vejen for, at evner som hendes udnyttes bedst muligt til fælles bedste.

Manal Al-Sharif og den danske integration

Manal Al-Sharif har med hjælp fra en medforfatter skrevet bogen på engelsk. Den udkom på engelsk i 2017 under titlen ”Daring to Drive: a Saudi woman’s awakening”. Man kan undre sig over, at det er det lille, danske forlag ”Indblik”, der har sikret sig rettighederne til den danske udgave, men forlaget har levet op til de forpligtelser, der følger af at udgive en vigtig bog som denne. Selvom den kritiske læser naturligvis kan finde nogle enkelte slåfejl, glider sproget let, hvilket er en fordel, når man tager dens barske indhold i betragtning.

I en dansk kontekst er bogen givende, fordi Al-Sharif fører læseren med ind bag mure og gardiner og afslører den tradition for vold, der findes i nogle arabiske kredse. Her kan der igen tænkes på Mahmouds ”Sort jord” og Yahya Hassans digte.

Jeg vil ikke plædere for, at forældre, der slår deres børn, og mænd, der slår deres koner, er uden skyld, fordi de ligger under for et kulturelt baseret forventningspres, men i sin bog peger Al-Sharif på, at de ikke gør det uden grund. De er ikke afsporede voldspsykopater, men ofre for en fastlåst sædvane og tankegang. Manal Al-Sharif undskylder ikke sine forældre, men hun har fået indblik i, hvorfor de gør, som de gør. Idet hun forstår deres bevæggrunde, gør læseren det også (i hvert fald delvist). Forældrene er simpelt hen børn af et samfund, hvor social kontrol er udbredt, og en etik, der ligger meget langt fra den vestlige verdens, hersker. Det er ikke en praksis, de nødvendigvis reflekterer særlig meget over, for i kraft af at de selv er blevet slået under deres opvækst, gør de næsten per automatik det samme mod deres egne børn. Sådan gjorde man jo også tidligere i Europa.

Det er ikke rosværdigt, at den saudiske stat gør det umuligt for en kvinde at forlade sine voldelige forældre, men i Al-Sharifs tilfælde har det dels medført, at hun har fundet ud

af, hvorfor forældrene gjorde, som de gjorde, og at det ikke var udtryk for manglende kærlighed, dels har det medført, at hun med tiden har kunnet rykke sine forældres syn på mangt og meget. Det er en sådan ændring af en fastlåst tankegang, der skaber håb. Dette håb kan vækkes i både Saudi-Arabien og Danmark, for jo bedre man forstår hvilke tankegange og hvilket pres, der præger dele af de nydanske familier, får man bedre mulighed for at reagere konstruktivt på det.

Et lille skridt på en lang vej

I slutningen af juni 2018, syv år efter at Al-Sharifs video blev verdenskendt, blev forbuddet mod, at kvinder kører bil ophævet i Saudi-Arabien. Men i dagene op til blev en række aktivister, der havde talt for ophævelsen, arresteret. Så selvom det er et skridt på vejen, er der nok stadig lang vej igen til et samfund, hvor kvinder ikke behandles som andenrangsborgere. Denne pessimistiske vurdering synes ”Med hånden på rattet” også at efterlade. Men Al-Sharif har gjort sit for at skabe forandring, dels ved at køre ”i kvindelig tilstand”, dels ved at udgive sin absolut anbefalelsesværdige og særdeles velskrevne selvbiografi.

Indsendt af [Unknown](#) Ingen kommentarer:

Etiketter: [boganmeldelse](#), [faglitteratur](#)

fredag den 18. januar 2019

At skrive Europas floder

I årene 2011 til 2017 skrev jeg roman-trilogien EUROPAS FLODER. Alle tre bind er udkommet på Forlaget Wunderbuch, det seneste i sommeren 2017. Har du hørt om projektet?

Klumme/En litterær refleksion

Af Jens Carl Sanderhoff

Jeg er undergrund. Hvis du ved, hvem jeg er, tilhører du en lille, eksklusiv gruppe i samfundet. Det er jeg personligt ked af, for jeg ville ønske, at alle læste mine bøger. At være eksklusiv er ikke et valg, jeg positivt har truffet, men som tingene er, er det en naturlig konsekvens. Danmark er et lille kulturland, og derfor kender de fleste hinanden i det miljø, der lever rundt om de store kulturinstitutioner; man kommer til hinandens receptioner og anmelder hinandens kunst, og det, der kommer udefra, fra positioner udenfor miljøet, bliver ofte forbigået – ikke i nogen ond mening, men simpelthen fordi det ikke er en del af den nære virkelighed. Jeg kommer udefra, så det er mit vilkår. Historisk set har det vel i grunden altid været sådan, men jeg vil her invitere til en forandring. Det skyldes selvfølgelig, at arbejdet med at skrive en trilogi, de godt 1000 sider mine tre romaner udgør, ikke skal være skrevet forgæves.

Efter syv års arbejde med at skrive EUROPAS FLODER er det indtil videre lykket mig at få én enkelt anmeldelse i et af de klassiske, landsdækkende medier. Første bind blev anmeldt af Per Nyholm i JP under overskriften ’Fra vort indre køleskab’. Han vidste ikke helt, hvad han skulle stille op med den, og spurgte retorisk om det var et galmandsværk, han sad med i hænderne, eller om min bog var genial? Han valgte konsekvent at se bort fra det faktum, at det var første bind af en trilogi. På Modspor, som er et internetbaseret litteratursite, fik jeg en glimrende samlet anmeldelse af Anders Møller Gade. Jeg har også opnået af få fine lektørdtalelser gennem bibliotekernes vurderingssystem, men det der gør hele forskellen, er imidlertid at det ikke er dér tendenserne udstikkes for samtidens litteratur. Det er stadig på redaktionerne i de klassiske, landsdækkende medier og på landets største forlag det sker. Hvis ikke din bog bliver opdaget, udgivet og anmeldt af dem, forsvinder den i strømmen af bøger, der aldrig har været så voldsom som netop nu.

Men det er jo ikke primært for anmeldere man skriver. Jeg burde nok skrive jeg, for andre arbejder med andre strategier. Når jeg skriver, tænker jeg indimellem på, at det skal ende mellem hænderne på en

fremmed. Jeg overvejer om det budskab, jeg lægger ned i teksten og mellem linjerne, folder sig ud og bliver til betydning for et andet menneske, men jeg ved det ikke. Først når ordene er ude i verden, når de bliver læst og fordøjet og der kommer tilbagemeldinger, kan man få en fornemmelse af, om man taler med nogen eller kun med sig selv.

Det besynderlige ved at skrive, ja, ved ethvert kunstnerisk, kreativt udtryk er, at det altid begynder som et privat anliggende. Man har en følelse, man får en vision, der er tæt knyttet til måden man tænker og føler på, og så er der alligevel noget, der ikke er, som det plejer at være. Det er som om noget har sneget sig ind i tanken, som man selv er fremmed overfor, noget man bliver nødt til at undersøge for helt at forstå det.

På opfordring af Knud Steffen Nielsen

Jeg begyndte som sagt at skrive på min trilogi i 2011. Indtil da havde jeg koncentreret mig om at skrive lyrik, men blev af min digterkollega Knud Steffen Nielsen opfordret til at prøve kræfter med prosaen. Til at begynde med blev jeg en anelse provokeret af hans opfordring, da jeg så den som en indirekte kritik af min lyrik, men ikke desto mindre gav jeg mig i kast med at skrive. Bag den første romanen lå et glasklart koncept. Jeg ville illustrere, hvordan mennesket bevæger sig gennem livet som vand, der løber gennem et landskab; irrationelt, inkonsekvent, til tider absurd og alligevel hele tiden logisk, og jeg havde jeg kun én bog i tankerne, men det var som om jeg havde aktiveret en kerne, der langsomt strålede ud i en større og større kontekst, og allerede inden jeg var færdig med at skrive romanen, var den som idé vokset til en trilogi.

Det må åbenbart ligge i tiden. Niels Lyngsø, som også indtil for nylig var bedst kendt som digter og oversætter, er ligeledes i gang med at skrive en trilogi, hvoraf de første to, Min ukendte bror og Himlen under jorden indtil videre er udkommet. Lyngsøs projekt har opnået stor medieopmærksomhed og anmeldelser i de førromtalte landsdækkende organer og fuldt fortjent. Det er et vildt og smukt ærinde han er ude i. I et interview i Politiken fortæller han om hvordan, han følte sig ramt af en slags storhedsvanvid, da han endelig overgav sig til prosaen og romanformen. Jeg havde ikke en følelse af storhedsvanvid, da jeg overgav mig til prosaen, men jeg kunne se, at hvis jeg skulle skrive det, jeg havde sat mig for at skrive, skulle det ikke stå i én roman. For at idéen kunne fungere optimalt, må den bredes ud i tre romaner; som en af disse tegninger, surrealistiske yndede at fordrive tiden med; en cadavre exquis. En foldetegning.

Mens jeg skrev det første bind, Europas floder, tog andet bind Djævlens protégé form i mine tanker, og jeg planlagde hvordan jeg ville gribe den an, mens jeg nærmede mig et punktum. Og på samme vis blev nummer to og tre, Død mands manifest, skrevet og tænkt på én gang. Det hele skulle være gennemlyst af min kærlighed til poesien, De største læseoplevelser jeg havde tilbage i ungdommens sprøde og formative år skyldtes digte, og jeg følte, at jeg kunne og skulle give noget tilbage, min prosa skulle afspejle min kærlighed til lyrikken og poesien. Men det skulle samtidig være klassisk prosa. Jeg ville finde en vej frem til et udtryk, der rummede begge dele.

De ni personer

Og hvad handler så dette trehovedede monstrum om? Kort fortalt; om mennesker, mennesker som du og jeg. Hvordan bliver vi dem vi er? Hvordan forandres vi? Hvorfor er det indimellem svært at agere, som man gerne vil, og hvor godt kender vi os selv, når vi tvinges ud af de betryggende rammer, vi hele tiden forsøger at etablere? Den første roman fortæller om ni personer gennem korte glimt fra deres opvækst, hvert lille afsnit opkaldt efter floder i Europa, og frem mod et nu, hvor de alle er på vej til den samme begravelse uden at kender til eksistensen af de andre. I den næste samles disse ni mennesker i en hytte i Rold Skov, og skal dér dyste om arven efter deres døde ven. I en intrikat ramme sat af den døde spilles de ud mod hinanden, og hver især må de gøre op med sig selv, hvor langt de vil gå, og hvor meget eller lidt det materielle betyder for dem. Den sidste del af trilogien følger så den af de ni, der arver den afdødes hus i Freiburg im Breisgau, og dennes rejse ned i hjertet af Europa bliver en voldsom åbenbaring, der forhåbentligt også smitter af på læseren, og alt sammen krydret med kærlighed til sproget, og til poesien især. Jeg har selvfølgelig ikke sluppet min kærlighed til digtet og genrens væsen, blot fordi jeg nu har skrevet godt og vel 1000 siders prosa; tværtimod. Jeg har forsøgt at effektuere eller realisere poesien i mine karakterer og deres måde at være i deres respektive virkeligheder på. Det er svært, hvis det også skal fungere som 'almindelig' prosa. Der er nogle uskrevne regler for, hvor lidt eller hvor meget genererne må krydse ind over hinanden, inden det enten bliver bedømt som 'plat' eller for 'eksperimenterende'. En roman er en fortælling til og en overenskomst med læseren, og det har været vidunderligt at arbejde med netop dette aspekt i min trilogi. Når jeg bliver spurgt til min trilogi, plejer jeg at nævne dette billede på de tre

romaners indbyrdes relationer; det er tre selvstændige romaner, der er i familie med hinanden – som brødre og søstre; den første roman er poesien, den anden er psykologien og den tredje metafysikken.

Selve skriveprocessen var for mig den mindst krævende del af arbejdet. Hver gang jeg traf en forkert beslutning og skrev mig ind i en blindgyde, så slettede jeg

Et hus i Freiburg im Breisgau

mig baglæns ud af miseren og tilbage til punktet, hvor fejlen opstod og begyndte så på ny. Det gjorde jeg mange gange i løbet af de tre romaner, men det har jeg næsten glemt nu, hvor sidste punktum for længst er sat. Det største arbejde lå for mig foran romanerne, da de skulle komponeres, og efter de var skrevet færdige; så skulle jeg distancere mig fra mit eget arbejde for atter at kunne få adgang. Det hele bliver dybt fortroligt materiale, og det kræver en vis distance, hvis det skal rettes til, og det skal det som regel. Arbejdet med redigeringen kræver en vis kynisme, et falkeblik eller en fremmedgørelse i forhold til ordene, man efterlod på papiret, som man som regel ikke har, lige når man har skrevet dem.

Tidens litterære relativitet

De fleste tænker sikkert, at det tager længere tid at skrive en roman, end det gør at skrive en digtsamling, men sådan fungerer litteratur ikke. Et digt kan tage hele livet at indfange, og en roman kan konciperes på kort tid, hvis alting flasker sig. Jeg havde ingen idé om, hvor kort eller lang tid min trilogi ville tage, da jeg begyndte. Jeg havde en grundidé og kastede mig simpelthen ud fra 10-meter vippen. Det meste af det første år hang jeg i luften mellem vippen og vandet, men da jeg omsider nåede ned og gennembrød vandspejlet, forsvandt tidsfornemmelsen; jeg kunne se hele værket, hele trilogien i sin vorden, som når man som barn dykkede ned og lagde sig på bunden af udspringsbassinet for at se de andres kroppe dratte ned. Arbejdet med at skrive blev en tilstand, en stræben efter en fuldkommen illusion, en idé fixe der først nu er blevet realiseret.

Og så var der jo lige det dér med invitationen til at ændre måden vi gør tingene på, muligheden for at opnå at få omtale, anmeldelser osv., som jeg indledte denne tekst med at efterlyse. Her har jeg lyst til igen at vende tilbage til min trilogi-kollega Niels Lyngsø, ikke fordi det har så meget med ham at gøre, som det har med det faktum, at hans bøger er udkommet på Forlaget Gyldendal, og mine på det lille, forholdsvist ukendte forlag Wunderbuch fra Skive. Alene dét forhold synes at afgøre hvor god en chance man har for at få opmærksomhed om sine bøger. Det er jo af indlysende grunde absurd. Bøger fra Gyldendal er ikke nødvendigvis en omtale værd, og bøger fra små, ukendte forlag skal have en chance for at nå sit publikum. Jeg har svært ved at forstå, hvorfor denne skelne mellem store og små forlag er opstået, især fordi jeg kan huske en tid, hvor avisernes kultursektion var fyldt med anmeldelser af det, der udkom. Den tilstand bør alle arbejde hen imod igen, for hvis tingene fortsætter som nu, er det kun et spørgsmål om tid, inden også de store forlag bliver fejlet ud af mediebilledet. Så har vi opskriften på et kulturløst samfund, og udviklingen kan gå hurtigere end de fleste forestiller sig.

Som et lille kuriosum kan jeg her til allersidst afsløre, at min ukendte trilogi er på vej mod at blive en kvartet. Det seneste års tid har jeg skrevet på en efterfølger til EUROPAS FLODER, men der kommer nok til at gå et par år, inden den udkommer, og mit greb denne gang er som snydt ud af næsen på Star Wars-universet. Jeg skriver en fortælling, der finder sted før, under og efter tiden, der udspillede sig i trilogien. Især før og efter. Jeg glæder mig helt vildt til at præsentere den – skal vi sige i 2020?

Indsendt af Jakob Brønnum 1 kommentar:

Etiketter: [En litterær refleksion](#)

fredag den 11. januar 2019

To digte - Flemming Andersen in memoriam

Forfatteren og oversætter Flemming Andersen døde for nylig. Den smalle bog bringer to tekster in memoriam. Et digt af Flemming Andersen og et digt til Flemming Andersen af Lene Henningsen.

Flæskestegen brænder

Landet er slidt.
Måger uden omrids
sejler over trøstesløse vintermarker.
Selv de nye farver
på de nye cementbyggerier
drømmer om jordens glemsel.
Lloydten savner sine dæk
bonden sit sogn.
De nye maskiner er stadig for unge til at sætte spor
mat metal som en udpint ulv.
Kroniken fortsætter
tage lægges
biler købes, grå eller sorte.

Selv de nye jakkesæt
ligner 50 kroner hos Kræftens Bekæmpelse.

Det er klubtid
ned i varmen
ned i mørket
hjem til livmoderen
electroclash.

Hvilke bryster, hvilke øjne, alt i hende synger stof.

I morgen er væk.
Åh gud, lad i morgen være væk.
Helt.

Fremtiden vil bringe konsulenter og coachere, som dør for egen hånd. Det er som at kende måger: Højden passer, men sådan flyver en sildemåge ikke. Det er sikkerhed - for måge som for menneske.

Livet er træernes glas
på de yderste kviste
i modlys
i 5 graders frost.
Vinden kun et ekko af fordums storhed.
Stilheden er som en lammelse.
Aviser råber S-bagland og DF-forland.

Hvilken joke!

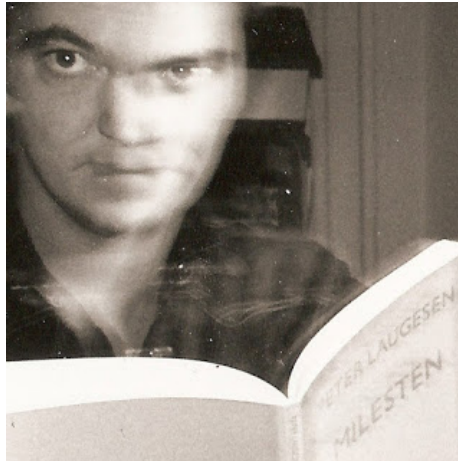
Fusionér, I befængte bonderøve, drop forstillelsen, bekend kulør. Det eneste, som S og DF ønsker, er at kontrollere alt. Der kan de så kneppe med ModermegapatteMORMORMOR og faderJYDEJYDEJYDE, den tæskede og den friggjorte. Skamløsheden kender ingen grænser hos dem, der beskylder andre for ikke at leve op til deres egen moral. Det er der ikke noget nyt i. Skampulede sange finder altid friske proselytter.

Skam
over dem

To hujende svaner er på vej mod syd.
Fuck dette forfrosne helvede af stålblå stilstand.

Danmark, jeg er blod og sorte negle
et monster af uklippethed og nakkeost.
Jeg skriver mig ind i det almindelige liv.

Se - dér hænger Jesus på korset
taler med Muhammed, som sidder på et bjerg
TAPE: "Det er et helvedes, hvad?" OFF.

ET DIGT AF LENE HENNINGSEN

Til Flemming

Stier der vrider om før indhegningen
ingen undskyldninger men blik for *slip os, befri os drøm!*
nu smiler du smertelindring kontra livssmerte vælg selv dit
 trylleri på køkkenglas
 lygter og fløjter
 sti og græs
 vedholdende strittende
i modtakt pindsvinene trækker vejret
 små punkere *oprør i bladhusene, tak!*
forstår ikke at helt sikkert flere sultne enere
 nogen har råd til at sove i kupeer og kahytter hjem
 som omni-sociale væsener uden for flokken
 må man sætte i spring
 over sorte huller
 og bølger spejle undersider
som uromagere gå til skriften
 der blafrer og rykker
 svar bare igen!
kniv og blødt smør i én kontra-signering nu drømmer du
 no excuses, Mister!
vi ved det ind til benet:
sommerfugle vil savne gadedrenge jævnlige

Indsendt af Unknown 3 kommentarer:

Etiketter: [lyrik](#)

fredag den 4. januar 2019

Menneskedyret, tvetydigt

Ida Monrad Graunbøl
"Menneskedyret"
Digtroman
Forlaget Ekbåtana
172 sider - 199 kr

Af Jes Nysten

Udtrykket "Menneskedyret" bruges vel normalt negativt: om menneskets "dyriske" side, forstået som det brutale, destruktive i mennesket. Det der en gang imellem ikke kan holdes i ave. I den forstand bliver "det dyriske" det, der afmonterer det menneskelige og udstiller det barbariske. Sådan tolkes det ihvertfald hos Emile Zola i hans roman "Menneskedyret", der er en mørk og brutal studie af de destruktive kræfter bag den civiliserede facade.

I denne "digtroman" af Ida Monrad Graunbøl forstås "Menneskedyret" noget mere tvetydigt.

Hovedpersonen Anna, bogens "menneskedyr" præsenterer sig selv sådan i Prologen: "Egernet gemmer til vinteren,/Dovendyret skeler/til de andre dovendyr./Tigern vil jage/ og beskytte flokken./Hunden underkaster sig/og vender blikket bort./Fårene ser

tillidsfuldt/på hinanden./Det er dyrene i mig./Jeg kalder dem hjem om natten/så de ikke farer vild" (s 7).

Et kompliceret indre "dyreliv"

Man kan roligt sige, at vi her har at gøre med et kompliceret indre "dyreliv", der rækker fra dovendyret til tigern! Men hele denne dyre-metaforik rækker i bogen langt ud over en beskrivelse af en indre konfliktfyldt sindstilstand hos hovedpersonen Anna. Den rækker ud til en ihvertfald forsøgsvis tilstand af harmoni mellem mennesket og dyrene.

"Menneskedyret" bliver således i bogen Annas forsøg på at finde denne harmoni - både i sit indre og i mere omfattende forstand.

Ja, hun forsøger, men det er ikke så ligetil. Derfor må hun også ty til klædeskabet (som så mange andre før hende), når det bliver for meget og eksotiske og temmelig skræmmende dyr indtager hendes lejlighed.

Bogen veksler mellem 1 person og 3 person, hvad der lægger endnu et lag til den noget konfuse grundstemning, der ligger gennem hele bogen.

Anna er en yngre pige, der øjensynlig er blevet forladt af sin kæreste, og som prøver at komme til rette med denne forladthed. Hun lader tankerne vandre tilbage og rundt i et forsøg på at forstå. Vi få glimt af de steder, der har været afgørende faser i hendes liv: Spanien, Stockholm og København.

Men vi fornemmer også, at hun ud over at være i en følelsesmæssig krise fra barnsben af har været en enspænder.

Bogen præsenteres som en "digtroman", og denne vekslen mellem den fortællende prosa og de stemningsmættede poetiske mellemspillinger fungerer fint som forskellige veje ind i denne piges komplicerede situation.

Sproget, særligt i de poetiske mellemspillinger, er sine steder noget forceret og fortænkt, men ved anden gennemlæsning af bogen fandt jeg en sproglig energi - en ægte søgen efter det rigtige udtryk - som jeg rigtig godt kan lide.

Bittesmå beviser

Dette forsøg Anna gør på at forene menneske og dyr, får som nævnt et videre økopolitisk ekstra lag:

"Vi er myrer./Vi slæber af sted med bittesmå beviser/på andres glade vanvid./En splintret verden af sukker,/vi slås om kornene/og pisser bittert på de andres fødder,/stikker i neuroser/og ømhed/til vi taber alt sukker på gulvet." (s 96).

Så vreden over denne tingenes tilstand er med til at give en mulig vej ud af den låste tilstand, hun befinder sig i.

Ihvertfald kan bogen slutte med en vej ud af den låste situation :

"Det var torsdag. En helt almindelig torsdag morgen. En morgen blev senere en del af et år, der blev til et billede af en dag for længe siden, hvor Anna, menneskedyret Anna, trådte ud på Södre Skolgatan i den strålende sol." (s 174).

Jeg har ikke læst hendes debut "B til piraten", men dette andet værk af Ida Monrad Graunbøl har været en inciterende læsning. Begavet, tænksomt og med en spøjst humor.

Indsendt af Unknown Ingen kommentarer:

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Indlæg \(Atom\)](#)